

Rigsombudsmanden i Grønland

Når I skal separeres eller skilles

En pjece om separation og skilsmisse

**Rigsombudsmanden i Grønland
Indaleeqqap Aqqutaa 3
Postboks 1030
3900 Nuuk**

**Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi
Telefon: (+299) 32 10 01
Telefax: (+299) 32 41 71
E-mail: ro@gl.stm.dk
www.rigsombudsmanden.gl**

Indhold

Hvordan går man fra hinanden	3
Separation	3
Ansøgning	3
Skilsmisse	4
Skilsmisse efter separation	4
Ansøgning	4
Skilsmisse uden forudgående separation	4
Skilsmisse efter 2 års adskillelse	4
Skilsmisse på grund af ægtefællens utroskab	5
Skilsmisse på grund af grov vold	5
Skilsmisse på grund af bigami	5
Ansøgning om skilsmisse uden forudgående separation	5
Vilkårsforhandling	6
Vilkår	6
Forældremyndighed	6
Børnebidrag	7
Ægtefællebidrag	7
Boligen	7
Deling af fællesboet	7
Enkepension	8
Efternavn	8

Hvordan går I fra hinanden

En separation eller skilsmisse kan være en meget vanskelig situation at håndtere. Livet skal tænkes om, og man skal i gang med en ny tilværelse. Denne folder skal hjælpe jer med at komme ud af jeres ægteskab på den bedste mulige måde.

Alle, der er blevet gift, kan blive separeret eller skilt. Ingen kan blive fastholdt i et ægteskab, de ikke ønsker

Først efter skilsmissen kan I gifte jer med en anden.

Hvis I vil give ægteskabet en chance, kan I få mægling hos en præst. Så skal I henvende jer til præstegældet.

Separation

Hvis I ikke kan fortsætte med at leve sammen, kan I blive separeret. Først når I har været separeret i 1 år, har I krav på at blive skilt. Hvis I er enige om det, kan I blive skilt, når I har været separeret i 6 måneder.

For at blive separeret hos rigsombuddet kræver det, at I er enige om beslutningen og om vilkårene. Hvis kun den ene af jer ønsker at blive separeret, eller I ikke kan blive enige om vilkårene, skal I henvende jer til kredsretten.

I kan ikke have en separationssag kørende i kredsretten og hos Rigsombudsmanden samtidig.

Når I er blevet separeret, bliver I kun skilt, hvis I søger om det. Ellers fortsætter I med at være separeret på ubestemt tid.

Fortsætter I med at bo sammen, eller finder I sammen igen, bortfalder separationen. Det er en god idé at fortælle folkeregisteret, at I ikke længere er separeret. På den måde kan det registreres, at separationen er bortfaldet.

Hvis separationen er bortfaldet, gælder den ikke igen, hvis I atter går fra hinanden. I må derfor søge om separation igen, hvis I vil skilles.

Ansøgning

Vil I søge om separation hos Rigsombudsmanden, skal I benytte et ansøgningsskema. I kan finde skemaet på rigsombuddets hjemmeside. I kan også hente ansøgningsskemaet hos rigsombuddet i Nuuk og hos det lokale politi uden for Nuuk.

Sammen med ansøgningen skal I vedlægge alle de nødvendige dokumenter. Det fremgår af ansøgningsskemaet, hvilke dokumenter, I skal vedlægge. Rigsombuddet kan ikke behandle jeres sag, hvis I ikke har vedlagt alle de rigtige dokumenter.

Hvis I bor i Nuuk skal I sende ansøgningsskemaet samt alle de nødvendige dokumenter til Rigsombudsmanden. Bor I uden for Nuuk, skal I aflevere det til politiet.

Skilsmisse

Skilsmisse kan søges på to måder:

- Efter separation, eller
- Uden forudgående separation

I kan ikke ophæve en skilsmisse. I må derfor gifte jer igen, hvis I på ny vil være ægtefæller.

Skilsmisse efter separation

Normalt skal I separeres, inden I kan blive skilt.

I kan blive skilt hos Rigsombudsmanden, hvis:

- I har været separeret i mindst 6 måneder,
- I begge ønsker at blive skilt, og
- I er enige om vilkårene for skilsmissen

Kan I ikke blive enige om vilkårene for skilsmissen eller er det kun den ene af jer, der vil skilles, kan I ikke blive skilt hos Rigsombudsmanden. I stedet skal I henvende jer til kredsretten.

Er det kun den ene af jer, der vil skilles, kan I først blive skilt efter 1 års separation, og den af jer, der vil skilles, skal henvende sig til kredsretten.

Ansøgning

Hvis I vil søge om skilsmisse efter separation hos rigsombuddet, skal I udfylde et ansøgningskema. I kan finde skemaet på rigsombuddets hjemmeside. I kan også hente ansøgningskemaet hos rigsombuddet i Nuuk eller hos det lokale politi uden for Nuuk.

I skal vedlægge de dokumenter, der står i ansøgningskemaet. Ellers kan rigsombuddet ikke behandle jeres sag.

Skilsmisse uden forudgående separation

I særlige tilfælde kan I springe separationstiden over og blive skilt med det samme. I kan blive skilt uden forudgående separation i disse situationer:

- I har levet adskilt de sidste 2 år på grund af uoverensstemmelser
- Din ægtefælles utroskab
- Grov vold
- Bigami

Skilsmisse efter 2 års adskillelse

Hvis I ikke har levet sammen i de sidste 2 år på grund af uoverensstemmelse, kan I blive skilt. I skal benytte:

- Et ansøgningskema og
- Erklæringer fra to personer, som kender jer begge. I erklæringen skriver de under på, at I ikke har levet sammen i de sidste 2 år på grund af uoverensstemmelse.

Skilsmisse på grund af din ægtefælles utroskab

Hvis din ægtefælle har været utro, kan du blive skilt. Du kan kun blive skilt på grund af utroskab, hvis:

- Du ikke har accepteret, at din ægtefælle var utro,
- Utroskaben er foregået inden for de sidste 2 år, og
- Du søger om skilsmisse inden 6 måneder efter, at du fandt ud af din ægtefælles utroskab.

Hvis du vil søge om skilsmisse på grund af din ægtefælles utroskab, skal du

- Benytte et ansøgningsskema og
- Vedlægge en erklæring fra den person, din ægtefælle har eller har haft et forhold til

Du kan ikke blive skilt på grund af din egen utroskab.

Skilsmisse på grund af grov vold

Hvis din ægtefælle har udøvet grov vold mod dig eller mod børn i hjemmet, kan du blive skilt. Du kan kun blive skilt på grund af vold, hvis:

- Du søger om skilsmisse inden 1 år efter, at du er blevet bekendt med volden (f.eks. hvis den er begået mod børnene),
- Du søger om skilsmisse inden 3 år efter, at volden er begået, og
- Du har dokumentation for volden, f.eks. politiattest eller lægeattest

Hvis du vil søge om skilsmisse på grund af vold, skal du

- Benytte et ansøgningsskema og
- Vedlægge dokumentation for volden, f.eks. politiattest eller lægeattest

Skilsmisse på grund af bigami

Hvis det viser sig, at din ægtefælle har giftet sig med endnu en person efter at I blev gift, kan du blive skilt.

Vil du søge om skilsmisse på grund af bigami, skal du benytte et ansøgningsskema.

Ansøgning om skilsmisse uden forudgående separation

I kan finde alle de relevante ansøgningsskemaer og erklæringsblanketter på Rigsombudsmandens hjemmeside. I kan også få de relevante ansøgningsskemaer hos rigsombuddet i Nuuk og hos det lokale politi uden for Nuuk.

Når I søger skilsmisse, skal I huske at vedlægge de dokumenter, der står i ansøgningsskemaet. Rigsombuddet kan ikke behandle sagen, hvis I ikke har vedlagt de rigtige dokumenter.

Du eller I skal aflevere ansøgningsskemaet samt alle relevante dokumenter og erklæringer til Rigsombudsmanden i Nuuk eller til det lokale politi uden for Nuuk.

Vilkårsforhandling

Når I har afleveret ansøgningsskemaet til politiet eller rigsombuddet, vil I blive indkaldt til vilkårsforhandling. Her gennemgås og opnås der eventuelt enighed om de vilkår, der er nævnt i næste afsnit.

Efter vilkårsforhandlingen behandler rigsombuddet sagen, og I får tilsendt en separationsbevilling, skilsmissebevilling eller et afslag. I er først separeret/skilt, når I modtager en separations- eller skilsmissebevilling fra Rigsombudsmanden.

Vilkår

Idéen med vilkårene er at ruste jer til den virkelighed, der møder jer efter separationen eller skilsmissen.

Uanset om I ønsker at blive separeret eller skilt ved rigsombuddet, skal I være enige om nogle vilkår. Det er derfor vigtigt, at I på forhånd forholder jer til disse vilkår:

- Forældremyndighed
- Børnebidrag
- Ægtefællebidrag

Desuden skal I tage stilling til:

- Hvem der skal blive boende i en eventuel fælles lejebolig
- Deling af fællesboet

Hvis I ikke kan blive enige om vilkårene, kan I ikke blive separeret eller skilt ved rigsombuddet. I stedet skal I henvende jer til kredsretten.

Forældremyndighed

Børnene er sikkert det største dilemma for jer, når I går fra hinanden. Under ægteskabet har I normalt fælles forældremyndighed. For at blive separeret eller skilt ved rigsombuddet, skal I være enige om, hvem der skal have forældremyndigheden eller om I skal fortsætte med at have fælles forældremyndighed.

Den, der har forældremyndigheden, har pligt til at drage omsorg for barnet og ret til at bestemme, hvor barnet f.eks. skal bo, gå i skole mv. og andre beslutninger i dagligdagen. Barnet kan godt bo et andet sted end hos den, der har forældremyndigheden. Hvis f.eks. faderen har forældremyndigheden, kan barnet godt bo hos moderen.

Hvis I er blevet separeret og finder sammen igen i separationsperioden, får I automatisk fælles forældremyndighed igen. Det er en god idé at fortælle folkeregisteret, at I ikke længere er separeret. På den måde kan det registreres, at separationen er bortfaldet, og at I har fælles forældremyndighed igen.

Børnebidrag

Som forældre har I begge pligt til at forsørge jeres barn, til det fylder 18 år. Den af jer, der ikke har barnet boende, skal fortsat være med til at forsørge barnet. I kan selv aftale, hvordan det skal ske. Har I spørgsmål om fastsættelse af et beløb, kan rigsombuddet hjælpe jer.

Der skal være mindst én af jer, der har bidragspligt overfor barnet, men I kan sagtens aftale, at det beløb, der skal betales i børnebidrag, er 0 kr. I kan på ethvert tidspunkt søge rigsombuddet om at få ændret beløbet.

Ægtefællebidrag

Når I er gift, har I pligt til at forsørge hinanden. Når I bliver separeret eller skilt, borfalder denne pligt, men I kan aftale, at den ene af jer fortsat skal forsørge den anden (ægtefællebidrag). Hvis I aftaler bidragspligt, skal I også aftale, hvor lang tid, forsørgelsen skal vare, for eksempel et bestemt antal år fra separationen eller skilsmissen.

I behøver ikke at bestemme jer for et beløb. Det kan rigsombuddet hjælpe jer med. I kan også aftale, at der skal være bidragspligt, men at der indtil videre skal betales 0 kr. Så vil der først blive fastsat et beløb, når en af jer ønsker det.

Hvis I er enige om, at ægtefællebidraget skal være et bestemt beløb, bør I også aftale, om rigsombuddet skal kunne ændre beløbets størrelse, hvis en af jer søger om det.

Ved separationen kan I vælge, om jeres aftale om ægtefællebidrag kun skal gælde i separationsperioden. Det er op til jer. I har også mulighed for at tage spørgsmålet om ægtefællebidrag op igen ved skilsmissen.

Boligen

Hvis I bor i lejebolig, skal I være enige om, hvem der skal overtage lejemålet og blive boende i lejligheden. Det har ingen betydning, hvem der har underskrevet lejekontrakten, men hvis det er en personalebolig, er det den ægtefælle, der har boligen i kraft af sit job, der kan fortsætte lejemålet.

Hvis I bor i andelsbolig, skal I være enige om, hvem der skal overtage andelsbeviset. Det har ingen betydning, hvem der har underskrevet andelsbeviset.

Bor I i en ejerbolig, hører spørgsmålet under bodelingen. Det samme gælder værdien af andelsboligen.

Deling af fællesboet

Da I blev gift, fik I formuefællesskab, medmindre I aftalte særeje på hele eller dele af formuen. Særeje kan også være opstået ved arv eller gave.

I kan godt blive separeret eller skilt ved rigsombuddet uden i forvejen at være enige om, hvordan I skal dele jeres fællesbo. Hvis I ikke kan blive enige, kan kredsretten afgøre det for jer.

Børnenes ting og penge tilhører børnene og holdes ude af bodelingen.

Når I skal dele fællesboet, skal I ikke kun dele indboet, men hele den formue, der er omfattet af formuefællesskabet, for eksempel bilen, den faste ejendom, indestående i banken og værdipapirer.

I hæfter selv for jeres gæld. Har I stiftet gælden sammen, da I for eksempel købte hus eller bil, er I fælles om gælden.

Enkepension

Hvis manden har en kollektiv pensionsordning gennem sit arbejde, kan det være, at hans pensionsordning indeholder en ret til enkepension. Det er som regel kun tilfældet, hvis han er offentligt ansat som tjenestemand (f.eks. lærer, politibetjent eller anden offentlig ansættelse).

I må kontakte mandens pensionselskab og høre, hvordan jeres skilsmisse påvirker hustruens eventuelle ret til enkepension.

Spørgsmålet om eventuel ret til enkepension gælder kun:

- For kvinder gift med mænd, der har en kollektiv pensionsordning med ret til enkepension (det gælder altså ikke for mænd gift med kvinder, der har sådan en pensionsordning),
- Ved skilsmisse (altså ikke ved separation)
- Hvis det er aftalt, at manden skal betale ægtefællebidrag til hustruen, og
- Hvis I har været gift i mindst 5 år.

Hvis betingelserne for at bevare retten til enkepension efter skilsmissen er opfyldt, skal I henvende jer til mandens pensionselskab.

Efternavn

Måske har en af jer taget ægtefællens efternavn, da I blev gift. I bestemmer selv, om I vil beholde ægtefællens efternavn eller skifte tilbage til det gamle efternavn, når I bliver separeret eller skilt. Vil I have jeres efternavn ændret til det navn, I havde før ægteskabet, skal I kontakte vielsesmyndigheden.